

ДНІПРВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«ПРОСТЕЛИ ДО СОНЦЯ ВИШИВКУ-МАНІЖКУ»

Уже шостий рік постіль у нашому університеті 8 травня відбуваються офіційні заходи з нагоди завершення Другої світової війни в Європі. Не став винятком і цьогорічний пам'ятний травневий день. Навіть попри сьогоднішні карантинні обмеження, незвичне життя університету в таких умовах, наша *alma mater* долучилася до відзначення Дня пам'яті та примирення.

«УКЛІН ІМ, МЕРТВИМ І ЖИВИМ!»

Ушанування пам'яті загиблих у Другій світовій війні в університеті відбулося на рівні ректорату та профспілкової організації. Делегація у складі першого проректора Олега Дробахіна, голови профспілкової організації Євгенія Сніди, директора центру гуманітарних проблем освіти та виховання молоді Валентина Іваненка, заступника голови профспілкової організації Володимира Грабового здійснила урочисте покладання квітів до бронзового погруддя, встановленого Олесю Гончару (навчальний корпус № 2), меморіалу загиблим студентам міста у Центральному парку культури та відпочинку імені Т.Г. Шевченка, меморіалу 160 загиблим працівникам та студентам університету у воєнне лихоліття 1941-1945 рр., меморіальної дошки, встановленої на честь

Героя Радянського Союзу Василя Юбкіна, та меморіального куточку у навчальному корпусі № 1, встановленого на честь праців-

ників університету, які зі зброєю в руках захищали нашу Батьківщину та повернулися з пекельного горнила війни живими.

Голова ради ветеранів університету Ігор Іщенко привітав у телефонному режимі з Днем перемоги учасників Другої світової війни, працівників рідного ДНУ – Валентина Олександровича Балакіна, Миколу Григоровича Єрмаковича, Володимира Степановича Ваняшина, Таїсію Іванівну Костіну, Світлану Олексівну Рудич, а профспілкова організація виділила кошти для матеріальної підтримки ветеранів.

Ми низько схилиємо голови перед живими учасниками воєнного лихоліття 1941-1945 рр. та пам'ятаємо поіменно всіх загиблих героїв, які ціною власного життя 75 років тому виборили для нас можливість жити сьогоріди!

Євгеній СНИДА,
голова профспілкової організації,
доцент кафедри східноєвропейської історії

Минуло 75 років від тих вікопомних і феєричних травневих днів 1945-го, які принесли народам Європи довгоочікуваний мир і звільнення від тиранії гітлерівського нацизму. Це була, безперечно, подія планетарного значення, триумф добра над злом, справедливості над несправедливістю.

ПАМ'ЯТЬ СЕРЦЯ

Та Перемога у Другій світовій війні далася дуже дорогою ціною: за різними оцінками, у світі загинуло від 55 до 67 мільйонів людей, більшість з яких – цивільне населення. Україна втратила понад вісім мільйонів своїх синів і дочок, або кожного п'ятого мешканця, близько двох з половиною мільйонів загарбники вивезли на примусові роботи до Німеччини. Були зруйновані понад 700 міст і селищ, тисячі сіл, заводів і фабрик, майже вся освітня і культурна інфраструктура, більше двох мільйонів будинків.

І як би не називали сьогоріди ту страшну війну, що б не писали й не говорили про неї у контексті України (нерідко, на жаль, спотворюючи навіть у фахових колах її глибинні причини, характер, хід, вирішальні битви та інші чинники і важелі здобутої перемоги), маємо завжди пам'ятати й шанувати ратні подвиги наших співвітчизників, їхній вагомий внесок у Перемогу над нацизмом, не забуваючи, зокрема, про те, що за весь час війни в лавах діючої армії воювали до 6 мільйонів українців; що в різних формах антинацистського руху опору на окупованій території республіки брали участь більше двох мільйонів громадян; що 2,5 мільйона воїнів-українців за ратні заслуги нагороджені орденами і медалями, а 2069 з них стали Героями Радянського Союзу; що вісім із п'ятнадцяти так званих «маршалів Перемоги» мали українське походження тощо.

У світлі численних інсинуацій останніх років варто прочитувати авторитетного українського воєнного історика Михайла Ковалю, який писав: «У цій народній за своєю суттю війні мільйони українців захищали від іноземного поневолення не сталінський режим, а передусім власне життя, свої родини, домівки, культуру, спосіб життя, одне слово – Батьківщину».

Безперечно, це наша національна історична пам'ять й незмінно потужне джерело патріотичного виховання нинішніх поколінь українців на героїчних традиціях того воєнного лихоліття.

Наш університет також має власну зв'язну історію участі у війні. У 1941 році звідси за призовом чи добровольцями в діючу армію пішли понад 600 осіб, чимало воювали з ворогом у партизанських загонах та підпіллі, сотні науковців і педагогів самовіддано працювали для фронту в евакуації, наближаючи жаданий час Перемоги. У боях загинули 160 викладачів, співробітників і студентів.

Починаючи з переможного 1945-го й про-

тягом усієї повоєнної історії університет послідовно і цілеспрямовано проводить політику вшанування того героїчного покоління. До 60-річчя Перемоги (2005) біля наукової бібліотеки відкрито Пам'ятний знак, на граніті якого золотом закарбовано імена загиблих героїв. На фасаді навчального корпусу №13 встановлено меморіальну дошку на честь Героя Радянського Союзу, гвардії молодшого лейтенанта Василя Юбкіна, який після війни навчався і працював в університеті. Фасад навчального корпусу №2 прикрашає бронзове погруддя видатного письменника-фронтовика і нашого ви-

ванця Олеса Гончара, а в першому корпусі зусиллями філфаківського колективу відкрито любовно облаштовану аудиторію-музей на пошану митця (поряд з аналогічними меморіальними об'єктами імені Павла Загребельного, Дмитра Баранника, Василя Ващенко та ін.). До речі, всього у нас створено більше трьох десятків таких іменних аудиторій практично на всіх факультетах.

Після реконструкції головного корпусу (2007) на його четвертому поверсі з'явилася фотоекспозиція зі стендом «Вони захищали Батьківщину», а до 95-річчя ДНУ (2013) тут було оформлено портретну галерею «Alma mater, низько клоняється вам, герої!», де, зокрема, представлені портрети університетських учасників війни 1941-1945 рр., Героїв Радянського Союзу Якова Вергуна, Олексія Колеснікова, Павла Риндіна, Степана Швеція і Василя Юбкіна, а також наших випускників і працівників – Героїв Соціалістичної Праці (22 особи) і Героїв України (10 осіб).

КРИЗЬ ПРИЗМУ ЧАСУ

Нещодавно університет урочисто і масштабно відзначив своє 100-ліття, й понад півстоліття цієї славетної історії припадає на роки життєдіяльності мужнього покоління воїнів-переможців, серед яких легендарний ректор у 1964–1986 рр., академік Володимир Моссаковський, учень й педагог Марк Алхімов, Дмитро Баранник, Валентин Борщевський, Антон Василевський, Василь Власенко, Микола Герасюта, Веніамін Давідсон, Іван Земляний, Микола Зотов, Юрій Карцев, Вячеслав Ковтуненко, Микола Корнійчук, Іван Люб'янов, Іван Мороз, Михайло Носовський, Дмитро Пойда, Олександр Рева, Антоніна Савченко, Володимир Туркін, Іван Шашкін, Олександр Шилівський, Олександр Якушін та багато інших. Ці люди зробили неочікуваний внесок у повоєнне відродження та стрімкий розвиток університету, перетворення його на один із авторитетних закладів вищої класичної освіти України й колишнього СРСР.

По суті, фундамент всього того, що ми сьогоріди маємо і чим законно пишаємося, створувало саме воно, післявоєнне покоління, за що їм щиросердна вдячність і низький уклін від нинішньої університетської громади. У концентрованому вигляді своє шанобливе ставлення до цього покоління ми спробували узагальнити й відтворити в унікальному виданні «Ми пам'ятаємо! Університет зв'язаний» (2017), підготовленому авторським колективом до золотого ювілею ДНУ.

Щороку в травневі дні до меморіалу загиблим героям Другої світової війни та інших наших святих приходять сотні викладачів, студентів, ветеранів, дітей війни, щоб поклонитися їхньому подвигу у найкращій з усіх воєн і покласти квіти вдячності. До Дня пам'яті та примирення, Дня перемоги над нацизмом (8-9 травня) на загальноуніверситетському рівні та в підрозділах влаштовуються різноманітні воєнно-патріотичні заходи (мітинги-реквієми, зустрічі з ветеранами, бесіди, лекції, круглі столи тощо), які перетворюються на зворушливі, емоційно насичені дійства публічного вшанування патріотів, тих, хто захистив рідну землю і світ від коричневої чуми нацизму.

Нинішній рік, на жаль, приніс усім нам новий планетарний виклик: до триваючої війни з Росією на Сході України додалася пандемія коронавірусу, яка спричинила введення загальнонаціонального карантину з жорсткими обмеженнями пересування. Проте і в таких непростих умовах дистанційної роботи і навчання ми знаходимо певні можливості та інструменти нагадати про славетну дату Перемоги.

Закінчення на 2-й стор.

Вишиванка для українців не просто одяг – це щось особливе, рідне, святе. У дрібних хрестиках і переливах глді закодоване наше світовідчуття: історія, міфологія, ментальність. Через символічне вбрання ми транслюємо свою любов до рідних, глибинне розуміння власної культури, намагаємося висловити найтонші порухи душі. І закономірно, що в цей, скажімо чесно, кризовий для держави момент мода на вишиванку не лише не відходить у минуле – актуалізується із новою силою. Щоб набутися наснаги для боротьби й творчості, нам, мабуть, потрібен той глибинний зв'язок із практикою, матеріалізований у візерунках на полотні.

Тож не дивно, що за традицією, яка складалася на факультеті української й іноземної філології та мистецтвознавства, у цей день студенти й викладачі вибираються у вишивані сорочки – нові, адаптовані до найсучасніших модних тенденцій, і старовинні, пошиті матерями й бабусями, передані в родинах у спадок.

І цього року, незважаючи на карантинні обмеження, студенти ФУІФМ знайшли спосіб 21 травня відзначити свято. Учасники театрального гуртка «Відлуння» під керівництвом доцентів кафедри української літератури Олександри Гонюк та Ірини Пасько взяли участь у відео-флешмобі «День вишиванки».

У кожному відео, записаному для цього заходу, відчувається бажання поділитися чимось справді важливим, особистим, душевним. Катерина Сапронова та Поліна Климухіна розповіли про те, що для них означає вишиванка, яке значення, на їхню думку, вона має для сучасних українців. Пісні, присвячені Україні й вишиваній сорочці, талановито виконали Дар'я Фісун («Україна – це ми!»), Кароліна Галаніна («Мамина сорочка»), Валерія Римарчук («Два кольори») і Владислава Кравченко («Я люблю свою країну, я люблю її людей»).

Кількість охочих поділитися улюбленою поезією про вишиванку серед студентів факультету виявилася справді вражаючою: із декламацією віршів спеціально для флешмобу «День вишиванки» виступили Тетяна Сорокотяга («День вишиванки. Це великий день...»), Аліна Волик («Я вишию сорочку кольорову...»), Марія Гладуш («Вишиванка»), Дар'я Безвенюк («Оберіг»), Регіна Солодовнік («Зроби: вдягнись з самого ранку...»), Інна Коваленко («Одягнімо, друже, вишиванку»), Тетяна Бала («Вишиванка – Україна і доля»), Валерія Сірик («Я рідний край та мову солов'ячу...»), Валерія М'ясківська («Українська вишиванка»), Катерина Сергєєва («Я встану рановранці, на світанку...»), Таїсія Зимовцева («Розкажи, вишивальнице-юнко...»). А Лілія Лопатюк з нагоди свята навіть виконала надзвичайно ніжний і витончений сольний танець у народному строї!

Але найзворушливішим відео флешмобу стало, мабуть, читання поезії Євгеном Ткаченком, адже разом із ним із віршем про вишиванку виступив його молодший братик Кирило.

Окремо хотілося б відзначити ретельну, копійку роботу з монтажу відео, яку здійснила Світлана Довгаль.

Отже, День вишиванки об'єднує, гуртує, допомагає розкрити таланти, нагадує про любов до друзів і рідних, родинний затишок, відчуття Дому – усе те, що робить людину по-справжньому щасливою.

Ірина ПАСЬКО,
доцентка кафедри української літератури

Переглянути відео-флешмоб можна за QR-кодом

ОБРІИ НАУКИ

Серед закладів вищої освіти України за цим показником ДНУ поділяє 1-2 сходинки з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка. Зараз до категорії «А» від нашого університету входять чотири видання:

Journal of Geology, Geography and Geocology (головний редактор – доц. В. Манюк);

Regulatory Mechanisms in Biosystems (головний редактор – проф. О. Пахомов);

Biosystems Diversity (головний редактор – проф. О. Пахомов);

Journal of Chemistry and Technologies (головний редактор – проф. С. Оковитий).

Головною вимогою до періодичних видань для включення до категорії «А» згідно з Порядком формування Переліку наукових фахових видань України, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України 15.01.2018 № 32, є їхнє реферування в міжнародних наукометричних базах даних *Web of Science Core Collection* та/або *Scopus*. Чотири перелічених видання ДНУ протягом 2015-2017 років було включено до *Web of Science*, а два останніх реферуються також і в *Scopus*. До *Web of Science* також включено журнал **Dnipropetrovsk University Bulletin – History & Archaeology Series** (головний редактор – проф. С. Світленко, з 2018 р. його назву було змінено на **Universum Historiae et Archaeologiae**). За поданням журналу **Journal of Optimization, Differential Equations and Their Applications** (головний редактор – проф. П. Когут) отримано позитивне рішення щодо включення до наукометричної бази *Scopus*.

У категорії «Б» університет представлено сьомою періодичними виданнями:

European Journal of Management Issues (головний редактор – проф. Т. Гринько);

Journal of Optimization, Differential Equations and Their Applications (головний редактор – проф. Когут П.);

Наказом Міністерства освіти і науки України від 17 березня 2020 року № 409 затверджено рішення Атестаційної колегії МОНУ. Згідно з ним 11 періодичних видань, засновником яких є ДНУ, включено до категорій «А» та «Б» Переліку фахових видань України.

ДНУ – ЛІДЕР: 11 фахових видань увійшли до категорій «А» і «Б»

Питання прикладної математики і математичного моделювання (головний редактор – чл.-кор. НАН України О. Кісельова);

Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences (головний редактор – проф. В. Окорков);

Філософія та політологія в контексті сучасної культури (головний редактор – проф. О. Третяк);

Journal of Physics and Electronics (головний редактор – проф. В. Скалозуб);

Studies in History and Philosophy of Sciences and Technology (головний редактор – проф. В. Савчук).

Редакційні колегії цих журналів у повному обсязі виконали вимоги, що висуваються до видань категорії «Б»: вони мають у своєму складі не менше семи вчених, які опублікували у виданнях, включених до *Web of Science Core Collection* та/або *Scopus*, не менше трьох публікацій за останні п'ять років або не менше семи публікацій за останні п'ятнадцять років. Крім того редколегії забезпечили якісне незалежне рецензування поданих для публікації матеріалів, функціонування веб-сайтів з українським та англійським інтерфейсами, присвоєння кожному опублікованому матеріалу міжнародного цифрового ідентифікатора DOI.

Для включення до категорії «Б» подано клопотання ще про сім видань:

Researches in Mathematics (головний редактор – чл.-кор. НАН України В. Моторний);

Вісник Дніпровського університету. Серія: Ракетно-космічна техніка (головний редактор – проф. А. Санін);

Питання степового лісостворення та лісової рекреації земель (головний редактор – проф. Д. Рей);

Актуальні проблеми автоматизації та інформаційних технологій (головний редактор – проф. О. Байбуз);

Journal of Psychology Research (головний редактор – проф. І. Аршава);

Екологія та ноосферологія (головний редактор – проф. Реціо Еспехо);

Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій (головний редактор – проф. А. Дзюба).

Крім того на розгляд експертних груп наукометричних баз даних *Scopus* та *Web of Science* направлено клопотання від наступних видань:

Journal of Optimization, Differential Equations and Their Applications (головний редактор – проф. П. Когут) – обидві вказані бази;

Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences (головний редактор – проф. В. Окорков) – *Web of Science*;

Communications and Communicative Technologies (головний редактор – проф. В. Демченко) – *Web of Science*.

Досягнення ДНУ в просуванні видань на міжнародному та державному рівнях стали результатом співпраці науково-дослідної частини та очільників і членів редакційних колегій. Наприкінці 2017 р. – початку 2018 р. ними було здійснено оцінювання 20 періодичних видань університету. Запропонована засновником проекту *Open Science in Ukraine* П. Усенком і узгоджена представниками редколегій видань ДНУ, які на той момент уже були включені до

Web of Science (професор С. Оковитий, доценти В. Бригадиренко та В. Манюк), анкета налічувала близько 300 критеріїв стосовно складу редколегії, якості подання інформації на веб-сайтах журналів, індексації видань наукометричними базами даних тощо. Безпосередньо оцінювання виконала група під керівництвом О. Крупського у складі професора Ю. Святця, доцентів О. Байєр, О. Конопелькіної, В. Горбана, В. Вершини та аспіранта А. Гуслистого. Аналіз рейтингового оцінювання дозволив визначити сильні та слабкі сторони роботи редколегій, вчасно спрямувати зусилля на вдосконалення рівня функціонування та представлення журналів для зовнішнього оцінювання.

Доцент кафедри зоології та екології В. Бригадиренко та аспірант цієї ж кафедри А.О. Гуслистий опікуються важливим питанням присвоєння статтям у періодичних виданнях ДНУ міжнародного цифрового ідентифікатора DOI.

Моніторинг поточного стану підготовки видань щодо подання заявок для включення до категорій «А» та «Б» здійснювався і протягом кількох проведених тематичних нарад.

Сергій ОКОВИТИЙ,
проректор з наукової роботи

У ПАМ'ЯТІ НАЗАВЖДИ

75 років минуло з Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні. Ті далекі події мали трагічні наслідки для всіх українців. Кожен із нас формує власне уявлення про війну з різних джерел: книги, фільмів, мемуарів. Книжкові фонди університетської бібліотеки містять багато художніх творів, що висвітлюють оповіді очевидців: про важкі фронтів будні, рух опору на окупованих територіях, про страждання полонених у концтаборах і життя оstarбайтерів.

Традиційно під словом «захисник» ми розуміємо чоловіків. Але ж не слід забувати й про жінок. Вони також у всі часи стояли на захисті Батьківщини. Так було і під час Другої світової війни. Найвідоміша книга української та білоруської письменниці, лауреатки Нобелівської премії з літератури за 2015 рік **Світлани Алексієвич «У війні не жіноче обличчя»** – один із найтрагічніших творів про Другу світову, де війна вперше показана очима жінки. На найстрашнішій війні ХХ століття жінці довелося стати солдатом. Вона не тільки рятувала поранених, а й стріляла зі «снайперки», бомбила, підірвала мости, ходила в розвідку, «брала язиків». ...Жінка вбивала. Вона вбивала ворога, що обрушився з небаченою жорстокістю на її землю, на її будинок, на її дітей. Це була найбільша жертва, принесена нею на вівтар Перемоги і безсмертний подвиг, вагомий якого ми сьогодні дуже цінуємо.

«Вакації у Тангермонде» молодій українській письменниці **Роксолани Сьоми** – це захопливий роман, побудований на достовірних фактах із поневірянь оstarбайтерів у Німеччині. Неймовірно сплетіння трагедійного зі щасливим. Випробування і долею, і буттям. В одному із інтерв'ю авторка розповідає:

ДРУГА СВІТОВА В ШЕДЕВРАХ СУЧАСНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

«Хіба це не дивовижно – бабусю вивозять насильно, дідусь її страшенно кохає, тому втікає з дому, хоча його викупили з того рабства. Він навманя вирушає на її пошуки, врешті знаходить, разом і окремо вони переживають стільки карколомних подій і зберігають і себе, і своє кохання... Передусім, це історія кохання – такого дуже справжнього, яким воно має бути».

Події в романі українського письменника і журналіста **Юрія Винничука «Танго смерті»** відбуваються в трьох часових вимірах: довоєнному Львові, Львові часів Другої світової війни та в сучасному місті. Війна вривається в життя міста і нав'язує свою жорстоку драматургію, але вона спроможна тільки вбити, а не перемогти тих, батьки котрих померли за велику ідею... Документально підтверджено існування оркестру в Янівському концтаборі, що був організований з метою «розважити» приречених на смерть. В останні хвилини свого життя Янівський ор-

кестр виконував те саме «Танго смерті».

Роман австралійського письменника **Маркуса Зузак «Крадійка книжок»** – це історія болю, історія німецької дівчинки в часи Другої світової війни. По суті, вона – про всіх хлопчиків і дівчаток, які змушені були виживати під час воєн, голоду, розрухи. І про всіх людей, які намагалися сховатися від смерті і насильства або хоча б відгородитися від них. Нацисти при владі, Німеччина переживає пік масового психозу, обожнювання Гітлера досягає небаченого розмаху, євреїв знищують тисячами, палають купи негодних владі книжок. Роман має надзвичайного оповідача – саму пані Смерть...

«Англійський пацієнт» – найвідоміший роман канадського письменника **Майкла Ондатже**, отримав спеціальну премію «Золотий Букер», яку присуджують кращій книжці за останні 50 років. Події у романі відбуваються під час Північно-Африканської кампанії, де одне одному протистояли англо-американські та італо-німецькі війська. У невеликій виллі, переобладнаній у шпиталь, доля зводить кількох людей, які змушені залишитися тут, щоб опікуватися останнім пацієнтом – напівобгорілим англійцем без імені й обличчя. Після усіх побачених жахів і смертей, після душевних мук і фізичних тортур, пережитих за цю війну, вони не втратили здатності кохати. Можливо, саме кохання і пам'ять про нього дають їм сили жити далі.

Ми запрошуємо до читання неймовірно цікавих книг, що залишають відбиток суму та героїзму, це ніби підручник з історії, написаний не датами та мапами, а життями та переживаннями людей.

Світлана СОБОЛЬ,
завідувачка відділу художньої літератури наукової бібліотеки

КРІЗЬ ПРИЗМУ ЧАСУ

Закінчення. Початок на 1-й стор.

ПАМ'ЯТЬ СЕРЦЯ

Центр гуманітарних проблем освіти та виховання молоді, скажімо, організував цікавий дистанційний проект – флешмоб, залучивши студентів різних факультетів до створення поетичного відеозошта із записами віршів університетських поетів про Другу світову війну й розміщенням його в Інтернеті. Водночас Центр разом з інформаційно-аналітичним агентством «УНІ-прес» готує і поширює через офіційний веб-сайт ДНУ цикл матеріалів про працівників університету – учасників війни.

Фактично й на кожному факультеті, а також у науковій бібліотеці, Палаці студентів та інших підрозділах знайдені спеціфічні й оригінальні форми вшанування пам'яті про минулу війну, що особливо важливо в контексті сучасних бойових дій на Донбасі, де вже десятеро наших вихованців поновили сумний пантеон загиблих за Україну.

Незважаючи на карантин, і цього рід до Дня Перемоги пройшли покладання квітів до меморіальних святинь, встановлених на честь університетських героїв-фронтовиків Другої світової війни.

За 75 років після її закінчення в нашій країні зросли покоління онуків і правнуків тих, хто здолав нацизм у Європі. Але все так само трепетно Перемога відгукується у серцях нащадків, утверджуючи історичну пам'ять і правду про неї, зв'язаний духовний зв'язок поколінь як одного із засадничих рушійних чинників динамічного поступу нації, країни.

Валентин ІВАНЕНКО,
професор,
директор Центру гуманітарних проблем освіти та виховання молоді

ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ

Сама назва нашого факультету «Систем і засобів масової комунікації» зобов'язувала з самого початку утвердження інформаційного суспільства так чи інакше звертатися до сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Так, наприклад, ми впровадили спеціалізацію з Інтернет-журналістики, а після участі у міжнародному проєкті *Tempus IV* почали активно освоювати новий напрям у сучасній комунікації – крос-медіа, розвиток яких базується на широкому використанні комп'ютерних технологій. Цьому сприяло і відкриття навчальної лабораторії з крос-медіа, яка в рамках проєкту не лише забезпечена сучасною комп'ютерною технікою, але й відповідним програмним забезпеченням.

Проте про широку залученість викладачів та студентів до освоєння інноваційних освітніх технологій все ж не йшлося. Далеко не всі викладачі та студенти мали доступ до необхідних пристроїв, а крім того, треба чесно зізнатися, частково домінував гуманітарно-філологічний підхід: словесно описати процес (чи, як кажуть студенти, показати його на пальцях), ніж ввести в дію.

Карантин, що змусив нас перейти на дистанційну форму навчання, переломив ситуацію. По-перше, на факультеті

УНІВЕРСИТЕТ НА ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ: ДОСВІД ФСЗМК

є професійний адміністратор цієї роботи – заступниця декана з навчальної роботи, доцентка Анжела Лященко, а також завідувачка лабораторії «Сучасні медіа» Наталя Теус. Вони регулярно беруть участь у професійних семінарах, отримують консультації фахівців із цифрових технологій університету.

Викладачі факультету набувають досвіду та удосконалюють дистанційне навчання під час роботи зі студентами та обміну власними досягненнями на онлайн-нарадах кафедр та факультету.

У новому форматі проведення занять беруть участь навіть випускники факультету. Онлайн-система дозволила долучити керівників та продюсерів медіа міста до формування професійних компетентностей у сучасних студентів. Це новий досвід, який варто використовувати і в майбутньому в навчальному процесі. Сучасні вимоги до журналістів, рекламистів, видавців та піарників базуються на майстерному володінні цифровими навичками для створення

ефективних, впливових меседжів. Новітнє інформаційне середовище формується нашими студентами. Саме тому досвід використання платформи *Office365*, яка має безліч додатків, таких як *Teams*, *Zoom*, *Power Apps*, *Stream*, *Sway* та інших, що дозволяють створювати креативні рішення у поданні як теоретичного матеріалу, так і набутті професійних навичок у медіасистемі, є таким важливим. Можливості поєднувати під час занять відеоматеріали, аудіо- та фотомонтаж, отримувати фідбек та аналітику для створення власних інформаційних та комунікаційних проєктів є тією складовою, якої нам бракувало, та яка відтепер залишиться у нашій як викладацькій

практиці, так і, сподіваємося, у подальшій фаховій діяльності наших студентів.

Зрозуміло, не всі викладачі й студенти мають гаджети необхідного технічного рівня, що заважає проводити заняття належним чином. Та й необхідних навичок набувають у процесі навчання не тільки викладачі, а й студенти також. Процес, як-то кажуть, пішов. А це означає, що і повернувшись до звичайної форми освітнього процесу, ми зможемо на факультеті ширше використовувати не лише засоби, а й новітні системи та технології викладання навчальної та наукової інформації.

Володимир ДЕМЧЕНКО,
декан факультету
систем і засобів масової комунікації,
Анжела ЛЯЩЕНКО,
заступниця декана з навчальної роботи

Кожного року в колі вітчизняної соціологічної наукової спільноти відбувається непересічна подія – Всеукраїнський конкурс студентських наукових робіт. Так сталося і цього року, незважаючи на карантин у країні. Студентка спеціальності «Соціологія» факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дар'я Раку стала фіналісткою другого туру конкурсу, який проходив на базі Запорізького національного університету в дистанційному режимі. За підсумками захисту наукової роботи Дар'я здобула диплом III ступеня.

СТУДЕНТСЬКІ УСПІХИ В СОЦІОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ

Фінальне змагання було непростим. По-перше, сам формат захисту роботи для учасників був незвичним, а, по-друге, запитання членів конкурсної комісії мали широкий спектр – від теоретичних і методологічних до практичних. Представляли свої наукові розробки дев'ятеро студентів із провідних університетів країни. Тематика наукових пошуків була різноманітною: імідж сучасного міста в мережі, колективістські та індивідуалістські цінності в міжпоколінньому вимірі, організаційна культура, волонтерська діяльність.

Враженнями від участі у конкурсі поділилась сама Дар'я Раку: «Участь у фіналі конкурсу дала можливість порівняти себе із молодими соціологами зі всієї України. І порівняти саме у гарному значенні цього слова – побачити рівень знань та навичок інших учасників, нагадати собі про потребу в постійному

професійному зростанні». Сподобалась учасниці і дистанційна форма організації заходу, що свідчить про високий рівень згуртованості соціологічної спільноти.

«Екологізація стилю життя в повсякденних практиках українців» – тема, яку представила Дар'я Раку, помітно зацікавила аудиторію конкурсу. Екологічна проблематика, дійсно, як ніколи, актуальна для сучасного українського суспільства і людства в цілому. Однак, на жаль, для вітчизняної соціологічної науки, не є популярною. І серед студентської спільноти наукової роботи з соціологічної тематики є поодинокими. Тому, коли Дар'я на другому курсі зацікавилася екологічною проблематикою, як науковий керівник, надзвичайно зраділа. Вважаю, що наукова робота студентів – не просто складова навчальної діяльності, а повсякденна кропітка до-

слідницька робота, тому і напрям дослідження треба обирати той, що збуджує дослідницький інтерес, мотивує до пошуку, цікавить, приносить задоволення. У випадку з Дар'єю і сталася саме така позитивна практика. А для мене, як викладачки, це ота не матеріальна, а емоційна нагорода за працю. Коли ти бачиш, як у студентки «горять очі», коли вона обговорює свої нотатки з теми, гіпотези, методи дослідження.

Особисто Дар'я так визначає зацікавленість обраною темою: «Дослідницький інтерес до екологічної проблематики від початку виріс із повсякденних спостережень – помічала у супермаркетах покупців зі своїми мішечками, бачила сторінки екологічних громадських ініціатив у соцмережах, відзначала появу проєктів із сортування відходів як локального, так і всеукраїнського масштабу. У той же час, матеріали з проблем

ЕКОСТИЛЬ

навколишнього середовища дедалі частіше з'являлися у стрічці новин». Виявилось, що Дар'я не тільки спостерігала за соціальною реальністю, а сама наслідує правила екологічного життя.

Застосування активістського дослідницького підходу надало змогу нам отримати цікаві результати стосовно екологізації життя. Виявляється, що серед українців, які сповідують еко-стиль, розповсюджені різноманітні соціальні практики, а саме: екологічне споживання, ведення побуту, участь у екологічних рухах, сортування сміття, створення екотематичного контенту в соціальних мережах. Саме атрибутивні характеристики відрізняють екоорієнтованих індивідів від інших, це: мішечки із тканини, авоськи, багаторазові горнятка для напоїв з собою, бамбукові зубні щітки тощо.

Студентка-соціологиня запевнила, що не полишить дослідження з екологічної проблематики, планує зараз магістерську роботу, а сучасні зміни соціальної реальності тільки посилюють дослідницький інтерес. Побажаємо їй успіхів та натхнення!

Наталія КОМИХ,
доцентка кафедри соціології

ПРАГНУТИ МАКСИМУМУ

Математика, яка дозволяє розвинути фундаментальні істини і пізнати світ, відіграє визначну роль у житті, а тому значення залучення нового покоління до цього процесу важко переоцінити. Особливо це непросто сьогодні, коли молода людина надзвичайно прагматична, захоплена комп'ютерними технологіями, швидким пошуком професійного і фінансового успіху. Робота ця потребує наявності значного наукового авторитету, здатного на складний і тривалий процес формування у студента низки важливих професійних якостей: зацікавленості проблемою, допитливості, небайдужості, об'єктивності й точності в дослідницькій роботі.

Такі викладачі працюють на кафедрі обчислювальної математики та математичної кібернетики факультету прикладної математики. Одна з них – професорка Людмила Гарт – провідний науковець і професіонал своєї справи. Вона екстравагантна і стильна, впевнена в собі і вважена в кожному слові, ділова і сучасна, вимоглива і рішуча; саме такі корифеї привертають увагу талановитих молодих науковців із серйозними намірами. Під її керівництвом студентка групи ПМ-19м-1 Наталя Лобанцева посіла друге місце на

Педагогічний і науковий досвід кожного викладача закладу вищої освіти переконує: дуже непросто здійснити теоретичні дослідження та отримати нову істину в науці, і саме ця робота є прикладом складності і непередбачуваності життя. Та, попри все, життєдайний струмок науки завжди залишався неперервним і незнищеним, бо саме з нею пов'язані сподівання на краще життя, інтелектуальний та культурний розвиток людини та її самоствердження в суспільстві.

НАУКОВІ ЗДОБУТКИ МАГІСТРІВ ФАКУЛЬТЕТУ ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ

Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з галузі знань «Математика та статистика. Прикладна математика». У своїй роботі «Обчислювальні схеми розв'язання задачі Діріхле для еліптичного рівняння з мішаними похідними» Наталя повністю впоралася з поставленими завданнями: алгоритмізацією явних ітераційних сіткових схем для еліптичних рівнянь, розробкою нового програмного продукту, дослідженням зазначених схем на збіжність та проведенням якісного порівняльного аналізу отриманих результатів.

Конкурс відбувся у Львівському національному університеті імені Івана Франка – установі високого академічного рівня та статусу, де при загальній кількості 44 учасника, перше місце у конкурсі посів студент саме цього навчального

закладу. Це є свідченням непересічності і вагомості перемоги, здобутої нашою студенткою. Величезну роль відіграли професійні та вольові якості Наталії Лобанцевої, яка є в міру амбітною і відповідальною, відзначається пунктуальністю, вчиться сумлінно та глибоко усвідомлює роль фундаментальної підготовки для своєї фахової компетентності.

На конкурс була представлена робота «Про екстремальну задачу ідентифікації властивостей сегнетоелектриків» студентки групи ПС-19м-1 Єлизавети Косенко, яка відзначена грамотою «За вагомі здобутки». Дослідження виконане під керівництвом Алли Шевельової – професорки кафедри обчислювальної математики та математичної кібернетики. Серед дванадцяти робіт, відзначених у цій номінації, Єлизавета

посідає поважне третє місце, для досягнення якого їй довелося проявити компетентність, старанність і наполегливість. Запорукою успіху стала постановка актуального завдання з глибоким теоретичним і практичним змістом науковим керівником. Ця робота зацікавила студентку, вона працювала багато і натхненно, а тому отримала вагомий результат та професійну насолоду від пізнання істини.

Кафедра вітає учасників конкурсу, бажає їм творчої наснаги, професійного зростання та чекає нових результатів у науковій роботі.

Валентина ТУРЧИНА,
завідувачка кафедри обчислювальної математики та математичної кібернетики;
Віктор ВОЛОШКО,
доцент кафедри

